

سوره‌ی مطوفین

بنام خداوند بخشندۀ بخشایشگر

۱- وای بر کم فروشان. ۲- آنها که وقتی برای خود کیل می‌کنند حق خود را به طور کامل
می‌گیرند. ۳- اما هنگامی که می‌خواهند برای دیگران کیل یا وزن کنند کم می‌گذارند
۴- آیا آنها باور ندارند که برانگیخته می‌شوند. ۵- در روزی بزرگ. ۶- روزی که مردم در
پیشگاه رب العالمین می‌ایستند. ۷- چنین نیست که آنها (درباره قیامت خیال می‌کنند)
مسلمان‌نامه اعمال فاجران در سجین است! ۸- تو چه می‌دانی سجین چیست؟ ۹- نامه‌ای
است رقم زده شده و سرنوشتی است حتمی. ۱۰- وای در آن روز بر تکذیب کنندگان.
۱۱- همانها که روز قیامت را انکار می‌کنند. ۱۲- و تنها کسانی آن را انکار می‌کنند که
متجاوز و گنهکارند. ۱۳- همان کس که وقتی آیات ما بر او خوانده می‌شود می‌گوید:
این افسانه‌های پیشینیان است! ۱۴- چنین نیست که آنها خیال می‌کنند، بلکه اعمالشان
چون زنگاری بر دلهایشان نشسته! ۱۵- چنین نیست که آنها می‌پندارند، بلکه آنها در آن
روز از پروردگارشان محجوبند. ۱۶- سپس آنها مسلمان وارد دوزخ می‌شوند. ۱۷- بعد به
آنها گفته می‌شود این همان چیزی است که آن را تکذیب می‌کردیدا ۱۸- چنان نیست
که آنها (درباره معاد) خیال می‌کنند، بلکه نامه اعمال نیکان در علیین است. ۱۹- و تو
چه می‌دانی علیین چیست؟! ۲۰- نامه‌ای است رقم زده شده و سرنوشتی است قطعی.
۲۱- که مقربان شاهد آند. ۲۲- مسلمان‌نیکان در انواع نعمت متعمند. ۲۳- بر تختهای
زیبای بهشتی تکیه کرده و به زیباییهای بهشت می‌نگرند. ۲۴- در چهره‌های آنها طراوت
و نشاط نعمت را می‌بینی. ۲۵- آنها از شراب زلال دست نخورده‌ی سربسته‌ای سیراب
می‌شوند. ۲۶- مهری که بر آن نهاده شده از مشک است، و در این نعمتها بهشتی باید
راغبان بر یکدیگر پیشی گیرند! ۲۷- این شراب (طهور) ممزوج با تسنیم است. ۲۸-
همان چشم‌های که مقربان از آن می‌نوشند. ۲۹- بدکاران (در دنیا) پیوسته به مؤمنان
می‌خندیدند. ۳۰- و هنگامی که از کنار آنها (جمع مؤمنان) می‌گذشتند آنها را با اشارات
مورد سخریه قرار می‌دادند. ۳۱- و هنگامی که به سوی خانواده خود باز می‌گشتند مسرور
و خندان بودند. ۳۲- و هنگامی که آنها (مؤمنان) را می‌دیدند می‌گفتند: اینها گمراهانند.
۳۳- در حالی که آنها هرگز مأمور مراقبت و متکفل آنان (مؤمنان) نبودند. ۳۴- ولی
امروز مؤمنان به کفار می‌خندند. ۳۵- در حالی که بر تختهای مزین بهشتی نشسته‌اند و
نگاه می‌کنند. ۳۶- آیا کفار پاداش اعمال خود را گرفتند؟!

مفاهیم

ایمان و عمل صالح

انسان موجودی دو بعدی است و به واسطه آن دارای استعدادهای مثبت و منفی است. قرآن کریم عوامل رشد استعدادهای مثبت انسان را معرفی کرده است که مهم‌ترین آن‌ها عبارتند از ایمان و عمل صالح. منظور از ایمان، اعتقاد قلبی به خدا و تسليم در برابر فرامین و اوامر الهی است. از این رو قرآن کریم بر آن است انسانی را تربیت کند که تمام اعمالش ناشی از انگیزه الهی بوده و تمام کردارش رنگ خدایی داشته باشد.^۱

عمل صالح در قرآن دارای ویژگی‌هایی است از جمله:

۱- منشأ تحقق آن ایمان به خدا و روز رستاخیز باشد.^۲

۲- همراه با اخلاص باشد^۳

۳- انسان را در مسیر رشد و هدایت قرار دهد.^۴

بنابراین چنانکه قرآن می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْقُوا اللَّهُ...»^۵ ای کسانی که ایمان آورده‌اید تقوای الهی پیشه کنید. عمل صالح، عمل توأم با تقواست که به منظور کسب رضای الهی انجام می‌شود.

براساس قرآن کریم عمل، سازنده شخصیت انسان است و مراتب و درجات کمال انسان به آن بستگی دارد به همین دلیل فرموده است: «برای هر کس، درجاتی است از آنچه عمل کرده» از این‌رو قرآن کریم با جدیت نظرات الهی بر اعمال انسان را مطرح نموده است: «...وَ لَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهودًا

۱. مبانی انسان‌شناسی در قرآن ص ۲۵۷

۲. البقره / ۶۲

۳. البینه / ۵

۴. یونس / ۹

۵. الحید / ۲۸

إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْرُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالٍ ذَرَّةٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ
مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ^۱ وَهِيَجَ عملی را انجام نمی دهید، مگر اینکه
ما گواه بر شما هستیم در آن هنگام که وارد آن می شوید و هیچ چیز در زمین
و آسمان، از پروردگار تو مخفی نمی ماند حتی به اندازه سنگینی ذرهای، و نه
کوچکتر و نه بزرگتر از آن نیست، مگر اینکه (همه آنها) در کتاب آشکار (ولوح
محفوظ علم خداوند) ثبت است.

دروس ۱۴

حروف ناخوانا

در قرآن کریم حروفی وجود دارد که نوشته شده ولی خوانده نمی‌شوند. این حروف عبارتند از: «و، ا، ل، ی» که به حروف «والی» مشهور شده‌اند. در قرآن کریم فقط چهار حرف «و، ا، ل، ی» به عنوان حروف ناخوانا شناخته شده‌اند. حروف ناخوانا به دو گروه تقسیم می‌شوند.

الف) حروف همیشه ناخوانا

ب) حروف گاهی ناخوانا

حروف همیشه ناخوانا

پایه همزه:

گاهی حروف «و، ا، ی» پایه برای همزه قرار می‌گیرند که در این صورت فقط همزه خوانده شده و حروف پایه ناخوانا می‌باشند

مانند: يَأْتِي، فَتَأْتُونَ، شَأْنِيمْ، أَنْبِئُمْ، لَئِنْ، يُؤْخِرْ.

یادسپاری: در این گونه موارد چنانچه همزه مکسور باشد به همراه حرکت کسره در زیر حرف پایه نوشته می‌شود مانند: لَئِنْ، أَئِمَّةٌ، بَارِئُكُمْ، الَّلُّؤْلُؤِ در برخی قرآن‌ها با قرار دادن حرکت یا سکون روی الف نیازی به قرار دادن شکل همزه روی الف ندیده‌اند.

پایه الف مدی:

دو حرف «و» و «ی» پایه برای الف مدی قرار می‌گیرند که در این صورت به جای دو حرف واو و یاء الف مدی خوانده می‌شود.

مانند: رَكْوَة، كِمْشَكُوَة، يَسْرَكَى، فُرَادَى، أَسَارَى، نَرَلَك، أَدْرَنَك، هُدَنَهَا، بَنَلَهَا،

مُرَسَّلَهَا

یادسپاری: در مورد پایه همزه و الف پایه نوشته شوند، واو، الف و یاء قبل یا بعد از آن‌ها خوانده می‌شود.

مانند: جَاءُوهَا، مَسْتُولَأ، شَيْءُ.

الف بعد از واو:

الف جمع در آخر کلمه و بعد از واو جمع می‌آید و خوانده نمی‌شود مانند: ءامَنُوا، كَفَرُوا، كُبِثُوا.

در برخی موارد حرف واو در آخر کلمه واو جمع نبوده یا ناخواناست ولی الف ناخوانا بعد از آن آمده است.

مانند: أَشْكُوا، يَتَلَوَّا، نَبْلُوا، تَدْعُوا.

یادسپاری: ۱- گاهی بعد از واو جمع، الف ناخوانا نیامده است.

مانند: فَأَوْوُ، بَاءُو، عَتَّو، سَعَو.

۲- الف بعد از واو در کلمه «ذَوَا» خوانده می‌شود.